

v. 1.10.2016

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Viite: Hallintovaliokunnan asiantuntijapyyntö 27.9.2016

HE 100/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain ja hätäkeskustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

ASIAANTUNTIJALAUSUNTO

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry – Finlands Avtalsbrandkårers Förbund rf (SSPL) kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunnon ja toteaa seuraavaa:

Pelastuslain muuttaminen

SSPL toteaa, että oikea ja täsmällinen lähtötieto muodostaa kaiken suunnitelmallisuuden perustan. Vääristynyt tai puutteellinen tieto taas saattaa kerrannaisvaikutuksen myötä johtaa pahimmassa tapauksissa virheellisiin päätöksiin. SSPL on kokemuksen pohjalta tiedostanut, että pelastustoimen käyttämässä PRONTO-tietokannassa on etenkin sopimuspalokuntien operatiivisesta toiminnasta varsin runsaasti puutteellista tietoa, jonka paikkansapitävyyden tarkistaminen on työlästä tai peräti mahdotonta. Näin ollen kyseisen tiedon käyttö sopimuspalokuntatoimintaa koskevan päätöksenteon perusteena on vaikeaa eikä niinkään riskitöntäkään.

Yleisesti tunnustetaan, että tiedon vääristymisriski kasvaa, jos tieto ennen kirjaamista joutuu kulkemaan monen eri välikäden kautta. Toisin sanoen, mahdollisimman vääristymätön tieto yleensä on saatavissa mahdollisimman läheltä tiedon alkuperäistä lähdettä. Sopimuspalokuntien yksiköiden osalta varmin tietolähde yleensä on sopimuspalokunnan kussakin operatiivisessa tilanteessa mukana ollut oma yksikönjohtaja. Tois-taiseksi on kuitenkin pelastustoimen eri alueilla tulkittu nykyistä lainsäädäntöä varsin eri tavoilla, jolloin läheskään kaikilla alueilla ei ole annettu sopimuspalokunnille oikeuksia kirjata omat operatiiviset tekemisensä PRONTO:on. Seurauksena on ollut, että niitä on usein kirjannut joku muu, siinä laajuudessa, kuin niitä on ollenkaan kirjattu. Tästä ainakin osittain johtunee tietokannan tietojen vääristymä ja puutteellisuus ainakin sopimuspalokuntien osalta.

Näin ollen SSPL tyytyväisenä toteaa, että esitetty lainmuutos näyttäisi mahdollistavan yllä kuvatun ongelman korjaamisen, koska lainmuutoksen myötä sopimuspalokunnillekin annetaan oikeus kirjata omat suoritteensa ”suoraan lähteeltä”, mikä varmaankin parantaa sopimuspalokuntia koskevan tiedon laatua.

SSPL toteaa, että lainmuutokseen on kirjattu sopimuspalokunnan oikeus kirjata omat tiedot, mutta että kyseisen tiedon käsittelystä sen sijaan ei ole mainintaa. Pelkkä kir-

v. 1.10.2016

jaus on kuitenkin kertaluonteinen tapahtuma, ja näin ollen kirjattuja tietoja ei päästä lainmuutosesityksen nykyisen kirjauksen mukaan välttämättä käsittelemään, eikä siis myöskään esimerkiksi täsmentämään tai täydentämään. Koska tiedon kirjaaminen parhaiten tapahtuu toisaalta niin pian kuin mahdollista ja toisaalta vasta siinä vaiheessa, kun tapahtumaa on ehditty kunnolla analysoida, olisi tarkoituksenmukaista, että pelkän kirjaamisoikeuden lisäksi olisi sopimuspalokunnalla oikeus myös käsitellä omia tietojaan. Väärinkäytösten teoreettinen mahdollisuus tehokkaasti eliminoiduu tietokannan lokitietojen avulla, jos joku epäilisi vaikkapa tietojen epäasiallista muok-
kausta jälkeenpäin.

Pelastustyön tilapäisenä johtajana toimiessaan sopimuspalokunnan yksikönjohtaja on pelastuslain 34 §:n mukaan virkavastuun alaisuudessa. Samaa tarkastelua voidaan so-
veltaa silloinkin, kun sopimuspalokunnan yksikönjohtaja käsittelee oman sopimuspa-
lokunnan tietoja PRONTO:ssa.

Muilta osin Suomen Sopimuspalokuntien Liitolla ei ole pelastuslain muutoksen osalta huomautettavaa.

Hätäkeskuslatoiminnasta annetun lain muuttaminen

Kyseessä on sopimuspalokuntien kannalta teknisluonteinen muutos, josta Suomen So-
pimuspalokuntien Liitolla ei ole huomautettavaa.

Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry – Finlands Avtalsbrandkärers Förbund rf

Toiminnanjohtaja

Isto Kujala